

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИЗСЛЕДВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ И ПРАКТИКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

*Изгoten от „И-финанси“ ЕООД в изпълнение на проект:
„Партньорство и координация при формулиране и реализация на
общинските политики в община Първомай“, който се осъществява с
финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен
капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския
социален фонд.*

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

В изпълнение на етап от договор с община Първомай, за възлагане на обществена поръчка от страна на „И-Финанси“ ЕООД е извършено изследване и последващ анализ на Общинския план за развитие (ОПР) и действащите стратегически документи в общината за периода 2006 – 2013 г. както следва:

I. Общински план за развитие на община Първомай (2006 – 2013 г.).

Общинският план за развитие е структуриран в три основни части:

- Анализ на социално-икономическо и пространствено развитие;
- Обобщен SWOT анализ на състоянието на община Първомай;
- Стратегия за развитие на община Първомай. Визия за развитие. Стратегически цели; Анализ на социалната сфера на общината;

Това е базата, на която са били разработени и главните, приоритетни мерки и насоки за развитието на общината през периода 2006 – 2013 г. при определяне на необходимите ресурси, инфраструктурна осигуреност и стопански дейности. Оценка на социално – икономическите реалност и перспектива на Община Първомай са отразявани чрез: табличен подход на сравнението /в т.ч. статично и динамично/ на данните, характеризиращи факторите за развитие; аналитичен и графичен подход; SWOT – анализ и съпоставка на силните и слабите страни.

Аналитичната част съдържа оценка на потенциала и факторите за развитие, анализ (и SWOT) на икономическото развитие, анализ (и SWOT) в социалната сфера, анализ на устройството на територията, техническата инфраструктура и околната среда, анализ на институционалния и административен капацитет на Община Първомай и обобщен SWOT анализ за развитието на Община Първомай.

В приложенията са включени и индикативни финансови таблици, графични приложения и извадка на статистически данни по отрасли.

При разработването на ОПР са изведени обща визия и приоритети за развитието на общината, следвайки цикъла:

- Определяне на заинтересованите страни;
- Проучване и инвентаризация на наличните ресурси в общината;
- Анализ и обобщение на събранныте данни;
- Оценка на ресурсите посредством SWOT-анализ, съпроводен с оценка на пространствено-функционалните потенциали на цялата територия на общината;
- Формулиране на визия, цели и приоритети;
- Публично обсъждане и приемането на визията и приоритетите;
- Представяне на проекта за ОПР пред Общинския съвет за утвърждаване;

Основните цели на общинския план за развитие са:

- Да формулира общо приемлива, желана от обществото визия за развитие на Общината в следващото десетилетие, при условията на членство на страната в Европейския съюз;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Да анализира и мотивира оценка на силните страни, да предложи мероприятия за преодоляване на негативните процеси и туширане на разкритите слаби страни на развитието;
- Да очертае основните насоки в отделните сфери на социално-икономическото развитие на общината, като формулира и изведе най-важните, приоритетни задачи, необходими за успешния „европейски“ старт на управлението;
- Да набележи мероприятия за реализация на желаните промени, при ефективно използване на наличните ресурси, в условията на опазване на околната среда;
- Да мобилизира и интегрира усилията на различните институции и структури, имащи отношение към социално икономическите предвиждания;
- Да превърне стратегическото планиране в основен действащ инструмент за развитие на Общината.
- Да синхронизира предвижданията на ОПР за съседните общини, касаещи общи проблеми, както и взаимовръзките със стратегически планови и програмни документи за регионално развитие - разработвани на Областно ниво, на ниво Район за планиране и на национално ниво, като регламентира и координацията във времето.

Посочените основни задачи на ОПР – Първомай са да извърши ревизия, актуализация, адаптиране и допълване на:

- Действащия базов документ „Стратегия за икономическо развитие на Община Първомай, 2002 – 2006 год“.
 - „Стратегия за създаване на заетост и възстановяване на природната среда 2000 год.“
 - „Стратегия за развитие на туризма“
 - „Общинска стратегия за закрила на детето“
 - „Стратегия за работа с рисковите групи“
- както и на разработените локални стратегии и програми, касаещи различни аспекти на социално-икономическото развитие на общината и др.

При разработване на ОПР на община Харманли са взети предвид следните **принципи**:

- Партийорство, публичност и прозрачност;
- Концентрация на ресурсите за постигане целите на местното развитие;
- Допълване на финансирането от национални и други източници;
- Междуведомствена координация на дейностите;
- Съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на регионално и национално равнище.

За осъществяване Визията на общината: „Община Първомай – район за интензивно развитие на земеделието, преработващата и лека промишленост“, в ОПР са заложени 4 /четири/ Приоритета:

I приоритет: Развитие и усъвършенстване на инфраструктурата;

II приоритет: Екологична обстановка, развитие на спорта и туризма;

III приоритет: Икономическо развитие;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

IV приоритет: Устройство на територията;

В ОПР са отбелязани основните цели и мерките за изпълнение на визираният приоритети. Анализите, по отношение състоянието на посочените области за развитие, могат да послужат като основа за обосноваване на нуждите и потребностите на община Първомай и избраните мерки за преодоляване на проблемите и удовлетворяване на тези потребности.

II. “Стратегията за развитие на интензивно земеделие в община Първомай”.

Разработена е от Авторски колектив на Института за следдипломна квалификация на Университета за Национално и Световно Стопанство /ИСК при УНСС/ в съответствие с изискванията на Програма “Активни услуги на пазара на труда” – “Планиране на местното икономическо развитие”. Целта е да се определят приоритетите в развитието на общината за периода 2007-2013 г., като същевременно се наблюдават реалистични стратегии и мерки за постигане на благоприятна среда за развитие на интензивно земеделие и от тук и на цялостното икономическо развитие на общината.

При формулирането на основните цели и приоритети на “Стратегията за развитие на интензивно земеделие в община Първомай” са отчетени основните постановки и приоритети на Плана за развитие на Община Първомай, тези на Националните планове за икономическо развитие и за развитието на земеделието и селските райони, Националната стратегия за регионално развитие, както и на Плановете за развитие на Южен централен район за планиране и на област Стара Загора.

Оценката на развитието на интензивното земеделие е основана на специфичното прилагане и адаптиране на възможностите на SWOT- анализа към проблемите на оценката на регионалното развитие. Този анализ включва взаимообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион *силни* (Strengths) и *слаби* (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона *възможности* (Opportunities) и *заплахи* (Threats). Целта на този анализ е да се оцени кои направления на развитие на общината са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие, чрез използване на силните си страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

Основни типове източници на информация, използвани за разработване на стратегията са:

- Статистическа информация на национално и регионално ниво;
- Проекти, разработени от и за нуждите на Община Първомай;
- Национална стратегия за регионално развитие
- Данни от Националния статистически институт – София
- План за регионално развитие на Южен централен район за планиране, 2005 г.
- Областен план за регионално развитие на Пловдивска област, 2005 г.
- Общински план за развитие на община Първомай за периода 2007-2013 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Стратегията за развитие на интензивното земеделие е изработена при отчитане на следните основни принципи:

- **Ефективно използване на ресурсите** чрез концентрация върху ограничен брой приоритетни цели и отчитане на всички значими фактори за развитие;
- **Партньорство** при прилагане на Стратегията чрез съвместни действия с държавните органи – местни и централни; с бизнес – средите; с неправителствените организации; със съседни общини и с общини със сходни проблеми, с чуждестранни партньори и инвеститори;
- **Висока информационна обезпеченост** – осигуряване на актуална и пълна информация от значение за използването на богатия потенциал за развитие на разнообразни форми на интензивно земеделие в общината;

В структурно отношение стратегията е изградена от три части:

I. Основна част.

1. Анализ на икономическото, социалното и екологическото състояние и на потенциала за развитие на интензивното земеделие в община Първомай;
2. Анализ на техническата инфраструктура за развитие на интензивното земеделие в община Първомай;
3. Външни условия за развитието на интензивното земеделие в община Първомай;
4. Анализ на тенденциите и проблемите в развитието на земеделието в община Първомай;
5. Ситуационен (swot) анализ на интензивно земеделие в община Първомай;

II. Стратегическа част.

1. Визия за развитие на интензивното земеделие в община Първомай:

„Община Първомай – Европейски аграрен център с интензивно земеделие, с конкурентоспособна местна хранителна промишленост, с атрактивен селски туризъм – основан на съхранената природна среда и културно-историческо наследство, с богат културен живот и добър жизнен стандарт за своите граждани”.

2. Приоритети:

Приоритет 1: Развитие и повишаване конкурентоспособността на местното земеделие;

Приоритет 2: Подобряване на инфраструктура за развитието на интензивното земеделие и туризма;

Приоритет 3. Развитие на човешките ресурси и задържане на младите хора;

III Част трета.

1. Програма за реализация на стратегията за развитие на интензивното земеделие и рибовъдство в община Първомай;

2. Финансови механизми и инструменти за реализация на общинската стратегията за развитие на местната индустрия и занаятите в община Първомай;

**III. „Стратегията за развитие на местната индустрия в община Първомай
през периода 2007-2013 г.”**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Стратегията е разработена с цел определяне на приоритети в развитието на общината за периода 2007-2013 г., като същевременно се наблюдават реалистични стратегии и мерки за постигане на благоприятна среда за развитие на местната индустрия и занаятите и от тук на цялостното икономическо развитие на общината.

Задачата е утвърждаването на жизнеспособен и устойчив сектор от местни микро, малки и средни промишлени предприятия с конкурентоспособно производство – както чрез подкрепа на стартериращи предприятия, така и чрез съдействие за повишаване на конкурентоспособността на съществуваща местен бизнес.

Визия за развитие на местната индустрия и занаятите в община Първомай – „Ускорено и устойчиво развитие на индустрията и занаятите в община Първомай чрез повишаване на тяхната конкурентоспособност, технологично обновяване, ефективност и екологосъобразност на основата на растяща общинска и друга публична подкрепа за подобряване на местната бизнес и жизнена среда, човешки ресурси и на достъпа до проектно и финансово съдействие от структурните фондове на европейския съюз за местните предприятия, занаятчии, предприемачи и инвеститори”.

За постигане набелязаните във визията цели на общността са изведени следните **Приоритети:**

ПРИОРИТЕТ 1: Създаване на условия за повишаване на ефективността и конкурентоспособността на индустрията и занаятите в община Първомай;

ПРИОРИТЕТ 2: Развитие и модернизация на техническата инфраструктура, управление на отпадъците и опазване на околната и селищна среда с оглед ускорено развитие на местната индустрия;

ПРИОРИТЕТ 3: Развитие на човешките ресурси, качествено образование и социално сближаване за целите на устойчивото развитие на местната индустрия;

ПРИОРИТЕТ 4: Укрепване на институционалния и административен капацитет на общината за нуждите на осигуряването на ефективна публична подкрепа за местната индустрия, включително чрез финансово съдействие от структурните и други фондове на европейския съюз;

Относно източниците на информация, ползвани при разработване на стратегията, както и в структурно отношение, настоящият стратегически документ е идентичен с предходната Стратегия за развитие на интензивното земеделие.

IV. „Комуникационната Стратегия на община Първомай”.

Комуникационната стратегия обслужва базисната маркетингова стратегия на община Първомай. Тя има за цел създаване на благоприятна комуникационна среда за подобряване на икономическото развитие на общината чрез разработване и утвърждаване на ключови общински секторни стратегии и инвестиционни проекти.

В тази връзка са идентифицирани следните **основни задачи:**

- да се изгради позитивен имидж на общината, като привлекателно място за бизнес и инвестиции, с потенциал на териториален център със съвременна инфраструктура, повищено качество на услугите, конкурентоспособна промишленост и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

селско стопанство, съхранена природна среда и културно историческо наследство, богат културен живот, чиста околнна среда и добър жизнен стандарт за своите граждани и се позиционира в регионален, национален и международен план със съответния инструментариум на комуникационния микс;

- да се идентифицират перспективните сектори за инвестиране и основните продукти, за който общината има капацитет да развие конкурентни предимства;
- да се привлекат инвеститори;
- да се стимулира местната индустрия и селско стопанство;
- да се популяризира природното и културно-историческото наследство на общината, заедно с възможностите за развитие на някои видове туризъм;
- да се насърчат местните занаяти и дейности, съществуващи туризма;
- да се създаде адекватна маркетингова инфраструктура между заинтересованите страни, т.е. да се разработи вътрешна комуникационна стратегия за нуждите на публично-частното партньорство и сътрудничеството между частните предприятия, приемачки сдружения и общината.

За изпълнение на комуникационната стратегия е заложено:

- Изготвяне на ежегоден работен план за реализация на комуникационната стратегия, в който да се определят видовете дейности, целевите групи за комуникация, а така също и конкретните форми на публично-частно партньорство за изпълнение на работния план;
- Провеждане на регулярни работни срещи на заинтересованите среди, в съответствие с работния план за реализация на комуникационната стратегия.
- Подобряване на взаимодействието между местните власти, собствениците на туристически обекти, НПО и обществеността за развитието на приоритетните отрасли в общината;

В комуникационната стратегия са формулирани следните механизми за мониторинг на дейността:

- провеждане на периодични проучвания сред инвеститорите и туристите за удовлетвореността им от обслужването (административно, информационно, хотелиерско, ресторантърско, тур-операторско, транспортно);
- засилване на контрола върху обслужването от страна на общинската администрация;
- създаване на система за граждански контрол върху качеството на предлаганите услуги.

V. „Стратегия за развитието на туризма в община Първомай”.

Настоящата стратегия е разработена с цел подпомагане Община Първомай при провеждане на целенасочена и общо съгласувана политика на всички управленски нива в общината по отношение развитието на туризма, като приоритет в икономическото развитие на общината.

Туризмът като индустрия е един от най-добре развиващите се сектори и е заложен като важен икономически отрасъл в бъдещото развитие на Община Първомай, поради наличието на значителен потенциал в това отношение. Основни движещи субекти в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

развитието му са Община Първомай, неправителствени организации (НПО), гражданска и бизнес сдружения, частни юридически и физически лица.

ПРИОРИТЕТИ:

Приоритет 1: Създаване на постоянно действащ механизъм за обмен на информация, обсъждане на идеи и планиране на общи инициативи и дейности за развитие на туризма в общината, включващ всички заинтересовани страни.

Приоритет 2: Развитие на ловния и риболовния туризъм

Приоритет 3: Развитие на селския и еко туризъм

Приоритет 4: Създаване на туристическа карта на Община Първомай

Приоритет 5: Изграждане на информационен център и център за маркетингова и рекламна дейност в областта на туризма в Община Първомай .

Приоритет 6: Разработване на проекти в областта на туризма

Успешната реализация на програмата предполага положителен ефект за съживяване на икономиката в общината и възраждане на свързаните с туризма отрасли като търговия, транспорт, услуги и други.

VI. „Програма на кмета на община Първомай за управление през мандат 2011 -2015 г.”.

Програмата за управление на Община Първомай е краткосрочен оперативен документ за реализацията на основните цели и приоритети, заложени в Общинския план за развитие на Община Първомай.

Основна цел на Програмата е уреждането на обществените отношения, свързани с планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контрола и оценката за развитието на общината. В нейната структура се конкретизират приоритетите, целите на развитие, дейностите за тяхното изпълнение и съответните възможни източници за финансиране на дейностите.

Тази програма е съобразена с изложените по-горе стратегии:

- Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2007–2013 г.;
- Стратегия за развитие на интензивно земеделие в община Първомай за периода 2007-2013 г.;
- Стратегия за развитие на местната индустрия и занаятите в община Първомай за периода 2007-2013 г.;
- Комуникационна стратегия за популяризиране на местния икономически потенциал и инвестиционни проекти в Община Първомай за периода 2007-2013
- Стратегия за развитие на туризма;

Целите на мандата са определени от визията на общината, записана в общинския план за развитие. В резултат на тази визия са отбелязани следните основни цели:

- Създаване на условия за задоволяване на материалните, социални и духовни потребности на обществото в условията на устойчиво развитие;
- Създаване на условия за развитие на промишлени производства;
- Създаване на благоприятни условия за развитие на интензивно земеделие;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Развитие и усъвършенстване на инфраструктурата;
- Подобряване на екологичната обстановка в община Първомай;
- Създаване на условия за развитие на масов спорт и туризъм;
- Определяне на мерки за привличане на инвеститорски инициативи;
- Определяне на мерки способстващи за създаването на трудова застост;

Разпределение на приоритетите по направления:

Приоритет 1. - Развитие и усъвършенстване на инфраструктурата

Приоритет 2. – Създаване на екологична обстановка, развитие на спорта и туризма;

Приоритет 3. – Икономическо развитие;

Приоритет 4. – Устройство на територията;

Приоритет 5. – Образование;

Приоритет 6. – Социални дейност;

Приоритет 7. – Здравеопазване;

Приоритет 8. – Спорт;

Приоритет 9. - Култура;

Основни изводи и препоръки:

При запознаване с публикуваните в сайта на община Първомай стратегическите документи бе установено следното:

1. Обхватът и съдържанието на ОПР и общинските стратегии и програми, дават основание да се направи извода, че не са обхванати изчерпателно всички принципно възможни дейности, свързани с общинското развитие, във всякакви възможни аспекти.

2. В структурата на всички от изследваните стратегически документи отсъстват и/или не са формулирани, съгласно действащото законодателство в областта на регионалното развитие и местно самоуправление, следните задължителни за реализиране на общинските политики елементи:

➤ Дейност на участниците в цялостния процес на наблюдение и оценка;

➤ Механизмите за гражданско участие;

В рамките на действащото законодателство Кметът на община Първомай има задължението да ръководи цялата изпълнителска дейност и контрола по обсъждане и съгласуване на Общинският план за развитие и общинските стратегии и програми със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината.

Нормативната уредба свързана с регионалното развитие определя възможности за участие както на отделни граждани, така също и на техни сдружения и представители в обсъждането на проблемите и насоките за развитие на местните политики. Чрез това участие се гарантира наличието на коректив на административните решения и повишаване на равнището на прозрачност на взетите решения относно приоритетите в политиките и техните реализации.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

➤ Цели за обществено обсъждане. Изработване и въвеждане на правила за обществено обсъждане на общински политики и обявяване и оповестяване на резултатите от него;

Участието на гражданините и НПО при вземане на решения е директно свързано с *принципа на доброто управление*. Въвлечането им в процеса на вземане на управленики решения се прилага с цел: по-голяма прозрачност и отчетност на институциите; подобряване на качеството и повишаването на легитимността на вземаните решения;

➤ Целите, средствата и функциите на обществения съвет за наблюдение и контрол;

Гражданините създават и участват в обществени съвети за наблюдение и контрол. Съветът е консултативен орган към кмета на общината. Съветите се създават на територията на общината и за тях се води списък в общинската администрация.

Съветът изразява волята на структурите на гражданското общество в следните области: Териториално развитие и благоустройстване; Околна среда и екология; Икономическо развитие; Образование и младежки дейности; Култура; Гражданско общество и правов ред; Обществен ред и сигурност; Здравеопазване и социални дейности.

Функциите изпълнявани от обществения съвет са контролна, консултативна и за съгласуване на интересите и осигуряване на обществена подкрепа за политиката и дейностите в определена област.

➤ Процедурните правила за работа на обществения съвет;

За постигане на целите си общественият съвет разработва и приема становища по устройствени планове и програми и местни стратегии, относно цялостното развитие на общината; изразява становища по стратегически проблеми на района и т.н.

➤ Системата, показателите и индикаторите за наблюдение, контрол и оценка; Предмета на дейност, законовите изисквания и състава на обществения съвет;

Основен предмет на дейност на обществения съвет е организиране, провеждане и администриране на участието на широк кръг представители на гражданското общество в обществения и икономически живот на районно, общинско и държавно ниво.

➤ Източниците на информация, системата на докладване и осигуряване на публичност.

Вътрешните правила за дейностите, свързани с набиране на информация за подготовката и отчитането на изпълнението на ОПР и общинските стратегии и програми на община Първомай следва да обхващат:

1. Разработване на система от индикатори за тяхното наблюдение и оценка;
2. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията им;
3. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие и общинските стратегии на община Първомай, на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на проектите, включени в Програмите за тяхната реализация.

В цялостния процес на наблюдение и оценка, при спазване на принципа за партньорство, участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

3. Някои от дейностите в изследваните стратегически документи на община Първомай имат чисто секторен обхват и/или излизат извън проката компетентност на общината в управленски или финансов план. В този смисъл те трябва да се преразгледат в процеса на планиране на следващия ОПР и да се направи приоритизиране въз основа на следващи приоритети (контекста на Европа 2020 и приоритетите на България, отразени в оперативните програми) и да се изведат дейностите в сферата на проката компетентност на Общината.

При определяне приоритетите за бъдещ период и с оглед изпълняване на функционалните си задължения, органите на управление следва да заложат на допълнителни изисквания, посредством които:

- да реализират интегрирани политики на основата на стратегическа оценка на тяхното очаквано икономическо, екологично и социално въздействие;
- да определят стандарти за предоставянето на услуги във всички сфери, както и индикатори за тяхното измерване, мониторинг на реализацията и изпълнението;
- да осигурят рамка на отчетност и ефективна регуляторна рамка;
- да приемат количествени и качествени годишни задачи и цели;
- да планират и предоставят услуги в консултации и обратна връзка с всички заинтересовани с цел адаптиране и усъвършенстване на услугите;
- да информират гражданите за политиките и стандартите на услугите;
- да осигурят недискриминационен и ефективен достъп до услугите;
- да признаят правото на общностите ефективно да участват в процеса на вземане на решения чрез свои представители;
- да работят за повишаване на квалификацията и учене през целия живот както на работещите в местната власт, така и на представителите на социално-икономическите партньори;
- да подкрепят гражданското участие чрез гражданско образование, обществени застъпници, обществени обсъждания и планиране с гражданско участие; да осигурят каналите, чрез които гласът на гражданите да бъде чут;
- да мобилизират знанията и уменията на представители на общностите за реализация и управление на проекти;

4. Приложимостта на бъдещ общински план за развитие и общински стратегии и програми, следва да зависи от детайлното описание на работеща и ефективна системата за управление, наблюдение и оценка на плана, която ще подпомогне изпълнителната власт и органите на самоуправление в общината, както и отговорните административни звена за постигане на европейските стандарти за добро управление. По този повод е необходимо да се развият и прецизират индикатори за да се измерят резултатите от изпълнението на всяка от заложените в плана и общинските стратегии и програми мерки, напр.:

Индикатори:

- Постигнатите резултати от изпълнението на годишната програма за реализация на Общинския план за развитие (ОПР) и общинските стратегии и програми водят до постигане на поставените цели в плана. Приложението на индикатора може да се определи чрез:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Годишна програма за изпълнение на ОПР и общинските стратегии и програми;
- Отчет за изпълнение на годишната програма на ОПР и общинските стратегии и програми;
- Доклади за оценка на изпълнението на ОПР и общинските стратегии и програми;
- Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинга на изпълнението на ОПР и общинските стратегии и програми.

Същевременно би дал отговор на въпроса какъв процент от заложените проекти за реализация е изпълнен и доколко процента на планиране е реалистичен и ориентиран към постигане на поставените цели. Това е и индикатор за волята и амбицията на общинското ръководство за водене на последователна и предсказуема политика на развитие, формулирана в консенсус с местните жители.

- Налични системи за контрол и наблюдение с цел усъвършенстване на предоставяните публични услуги.

Чрез обсега на механизмите за контрол и наблюдение този индикатор ще покаже в каква степен ръководството на общината следи едновременно за вложените ресурси в качеството на предоставянето на публичните услуги, така, че непрекъснато да подобрява тяхната ефективност и ефикасност. Ще се доказва чрез:

- процедури за контрол и наблюдение на предоставянето на публични услуги;
- инструкции за прилагане на процедурите;
- анализи и доклади за резултати от оценки на предоставянето на публични услуги;
- протоколи от заседания на групите, извършващи контрола и наблюдението;
- препоръки за подобряване предоставянето на конкретни публични услуги.

- Съществуващите политики и програми на местната власт подкрепят участието на граждани в процеса на вземане на решения, разширяват се и се развиват усилията за сътрудничество между местната управа и социално-икономическите партньори.

Този индикатор ще покаже степента на участие на представители на социално-икономическите партньори и граждани в един от най-важните стратегически процеси на местно ниво – мониторинг и ежегодна актуализация на политиките в областта на местното развитие. Ще бъде валиден в случай, че е създадена и функционира мониторингова група за ежегодно наблюдение (мониторинг) и актуализация на общинския план за развитие, в която са включени представители на всички сектори: публичен (община и държавни структури), частен и неправителствените организации. Актуализацията на общинския план за развитие следва да се извърши ежегодно в периода октомври - декември при подготовката на новия общински бюджет. Актуализацията на общинския план за развитие се одобрява от Общинския съвет. Ролята на мониторинговата група е да наблюдава като широкопредставителен орган процеса на изпълнение на плана за развитие и да изготвя отчети до Общинския съвет за успехите, неуспехите, проблемите и причините за тях при осъществяване на общинския план. Мониторинговата група активно участва в процеса на ежегодната актуализация на ОПР. Степента на прилагането се доказва чрез:

- Заповед на кмета за създаване на мониторингова група;
- покана за участие в заседание/работна среща на мониторинговата група;
- списък с участници;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- протокол от заседание;
- формулирани предложения;
- подгответи отчети за ОбС;
- ежегодна изготвена актуализация на ОПР и общинските стратегии и програми с участието на мониторинговата група.

- Съществуват механизми, за включване на граждани във вземането на решения на местно ниво.

Ще бъде изяснено в общината провежда ли се публично обсъждане на годишна програма за инвестиционни/ капиталови разходи с участието на граждани, техни предложения включват ли се в годишния план и общинските стратегии и програми. Ще се покаже степента, в която местната власт се консултира по важни за местната общност проекти, които касаят непосредствено качеството на живот на жителите на общината, и се реализират с публични средства. Прилагането се доказва чрез:

- покана за обществено обсъждане;
- график публични обсъждания;
- отразяване на обсъждането в местната преса или сайт;
- списък на предложенията на гражданите;
- поименен списък на обекти;
- индикативна финансова таблица;
- годишна програма за капиталови разходи с включено/и предложение/я на гражданите;
- протоколи от проведени общи събрания/публични обсъждания;
- писмена или устна, отразена в протокол, аргументация защо конкретно/и предложение/я на гражданите не е/са било/и включено/и в капиталовата програма;
- публикация на аргументацията – онлайн, в местна преса или по друг начин – радиопредаване, обява на табло и др.

- Съществуват механизми да бъдат чути и взети под внимание гласовете на по-слабо привилегированите и уязвими групи.

Необходимо е създаване на функциониращ обществен/консултивен съвет в социалната сфера (интеграция на хора с увреждания, интеграция на роми, социално подпомагане, закрила на детето, младежи и др.), в който са включени представители на целевите групи. Обществените съвети са консултивни органи за обществен контрол на местно ниво, които оказват съдействие на местната власт при формирането и реализирането на нейната политика по различни въпроси от местно естество. Обществените съвети действат като обществени органи, които, обединявайки усилията на местните заинтересовани страни, контролират и подпомагат дейността на съответните публични институции и органите на местно самоуправление в конкретна област (образование, социално подпомагане, обществен ред и сигурност, защита на детето, на възрастните, интеграция на безработните на пазара на труда и т.н.). Техните функции са:

- контролна функция;
- консултивна функция;
- съгласуване на интересите и осигуряване на обществена подкрепа за политиката и дейностите в определена област.

Индикаторът ще развие важен аспект от консултивният и мониторинговия процес върху работата на местната власт от страна на гражданите, като част от

Европейски съюз

OPAK. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

учасието на гражданите в управлението на местно ниво и ще индикира степента на защитеност на интересите на по-малко привилегированите и уязвимите групи. Степента му на прилагане се доказва чрез:

- решение на Общинския съвет за създаване на Обществения съвет;
- списък участници; покана за регулярни заседания;
- дневен ред на заседания; протокол от заседания;
- изготвен годишен отчет на работата на Обществения съвет пред ОбС;
- дневен ред на заседание на ОбС, в което се разглежда годишният отчет на Обществения съвет;
- писмени доказателства за участие на Обществения съвет в работни групи за изготвяне на различни документи (стратегии, програми, правилници и пр.);
- документи и предложения от името на съвета до кмета и/или до Общинския съвет;
- становища по различни документи на Обществения съвет; свидетелства за популяризиране на работата на Обществения съвет – прес клипинг, обяви, радио и тв предавания;
- програма за информационна/и кампания/и на съвета в тематичната област; печатни информационни материали, насочени към гражданите, в тематичната област; анкетни карти за проучване на мнението на гражданите в тематичната област;
- анализ на резултатите от анкетно (или друго) проучване на мнение то на гражданите в тематичната област.

- Въведена ясна процедура за достъп на обществена информация.

Ще се покаже степента на изпълнение на част от изискванията на Закона за достъп до обществена информация, както и готовността на общинска администрация да приема и отговаря на запитвания по ЗДОИ. Доказва се чрез:

- Заповед за определяне на длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;
 - Заповед за определяне на звено в общинска администрация, което отговаря за приемане на заявлени за достъп до обществена информация; публична информация за определеното длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация (онлайн, друго);
 - публична информация за наименованието, адресът, телефонът и работното време на звеното в районна администрация, което отговаря за приемане на заявлени за достъп до обществена информация (онлайн, друго).
- Съществува ясна и достъпна за гражданите информация за прозрачността и законосъобразността на обществените поръчки, търгове и конкурси, възлагани от общината.

Чрез индикатора ще бъде даден отговор на въпроса присъстват ли представители на средствата за масова информация при отварянето на оферите по ЗОП. Присъствието на представители на средствата за масова информация при отварянето на оферите повишава доверието на гражданите и прави процедурите по избор на изпълнители по-прозрачни. За целта е необходимо наличието на:

- покана за присъствие (например чрез прессъобщение);
- списък на присъствалите представители на медиите;
- медийно отразяване на отварянето на оферите;
- обява за отваряне на оферти.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Като допълнение към изброените и обосновани индикатори, могат да бъдат прибавени и описаните по-долу. Те всички биха могли да намерят приложение при евентуално разработване на механизми за контрол на общинските политики на община Първомай за периода 2014-2020 г. По съдържание са съотносими с предложените принципи за формиране на бъдещи общински приоритети.

Индикатори:

- Разработени и функциониращи вътрешни правила за провеждане на обществени поръчки. Налична и достъпна информация за текущи и приключени проекти на общината.
- Въведени ефективни мерки за предотвратяване и борба със случаи на конфликт на интереси в общината. Работеща Комисия за борба с корупцията на местно ниво. Наличие на Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията.
- Съществуват ясни критерии и прозрачност при разпределение на допълнителни субсидии/помощи за дейности от общинския бюджет (напр. за читалища, за хора, пострадали от бедствия, НПО и др.). Публичните ресурси се разходват отчетно и отговорно.
- Наличие на среда и механизми за недопускане приемането на незаконосъобразни решения. Спазване на законодателството при предоставяне на публични услуги. Актовете на органа на изпълнителната власт в общината са законосъобразни. Решенията на общинския съвет са законосъобразни.
- Приета и действаща местна нормативна уредба, съобразена с приложимото национално законодателство. Наличие и прилагане на етични кодекси на общинските съветници и общинските служители.
- Отчетност пред гражданите за дейността на общински съвет и общинска администрация. Активност на гражданите при провеждане на публични обсъждания на местни политики и проекти на решения и отчитане на тяхното изпълнение
- Наличие на практики за отчитане на дейността и резултатите от управлението на общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.

5. Във връзка с горното е необходимо да се доразвие и **прецизира системата от индикатори за резултат**, за да позволява измерване на резултатите от изпълнението на всяка от заложените в плана мерки. За предстоящия период на действие до края на 2020 г. да се определят целеви стойности за всеки от индикаторите, които точно и ясно да посочват конкретните количествени цели, които следва да бъдат достигнати. Да се приложи по-ефективна система за управление, наблюдение и вътрешна оценка на плана, която да отчита напредъка по ОПР и общинските стратегии и програми, включително приноса на бизнеса и другите организации и институции на територията на общината, чиято дейност допринася за постигане на набелязаните цели. За провеждане на качествена оценка на изпълнението на ОПР и общинските стратегии и програми на Община Първомай, са нужни всички документи, касаещи планирането, отчитането и наблюдението, групирани по видове документи, както и годишните доклади за наблюдение на изпълнението на плана.

Като **източниците за информация** могат да бъдат ползвани документи, изработени и съхранявани в общината, напр: правилници за работа на ОбС и ОбА; решения на ОбС; дневен ред на заседания на ОбС/работни групи; протоколи от заседания на ОбС/работни групи; покани за заседания на постоянни комисии към ОбС;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

протоколи от заседания на постоянни комисии към ОбС; покани за участие в заседание/работна среща; списък с участници; формулирани предложения; подгответни отчети за ОбС; актуализации на стратегически документи; годишни програми към стратегически документи; заповеди на кмета на общината; анкетни карти; анализи; информационни материали; финансови и други отчети; резултати от вътрешен и външен финансов контрол; резултати от проверки на Сметната палата; резултати от одити; покани за обществени обсъждания; отразяване в медиите; други по преценка на местната оценяваща комисия.

Препоръчително е Кметът на общината да създаде **работна група** за наблюдение реализацията на ОПР. Групата за наблюдение следва да включва представители на общински експерти и ръководители, представители на социално-икономическите партньори – медии, представители на гражданска и бизнес организации.

В рамките на дейността си групата за наблюдение изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на Кмета на общината. В отчетите се оценява и напредъкът при изпълнението на ОПР. Групата активно подпомага експертите, наети чрез конкурсна процедура, да изготвят годишен/междинен/окончателен доклад за оценка на реализацията на ОПР.

Като цяло ролята на кмета на общината е ключова за изпълнението на ОПР и общинските стратегии и програми. Решение за развиване на конкретна обществена услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

С разработването и приемането на съответна стратегия се очаква да бъдат решени ключови въпроси за развитието на местната общност, като равностойни партньори в регионалното развитие на страната и в ЕС.